

Relatio
super statu Archidioecesis Viennensis
in Austria
ex anno 1923 usque ad annum 1928

Caput I.

Generalia de statu materiali personarum et locorum.

1. Indicet Ordinarius nomen et cognomen suum, aetatem, originis locum, et institutum religiosum, hoc est religionem, si ad aliquam pertineat; quando fuerit consecratus, vel, si Abbas sit, benedictus; quando dioecesis regimen susceperit. Si Episcopum Auxiliarem habeat, an datus sit personae vel dioecesi.

Fridericus Gustavus Tit. ad S. Marcum S. R. E. Presbyter Cardinalis Piffl, natus 15. X. 1864 in Landskron, Professus Canoniae regul. Claustroneoburgensis ordinatus 8. 1. 1888, Archiepiscopus Viennensis praeconisatus 2. V. 1913, consecratus 1. VI. 1913, Cardinalis Presbyter creatus 1. VI. 1914.

Auxiliaris dioeceseos Dr. Joseph Pfluger, Archiepiscopus Macrenensis, natus 1857, Episcopus Arpasensis consecratus 1911, ad sedem titolarem Archiepiscopalem Macrenensem promotus 1927.

2. Breviter exponat quaenam sit origo dioecesis, quinam eius titulus seu gradus hierarchicus, quae privilegia potiora; si metropolitana sit, an et quas habeat suffraganeas sedes; et quem Ordinarium appellationis iuxta Codicem, can. 1594 § 2, teneat; si vero suffraganea sit, quem Metropolitanam habeat; et num apud illum, vel apud alium Antistitem pro conferentiis episcopalibus conveniat; si denique nulli Metropolitanae suffragetur, quem Metropolitanam pro Concilio provinciali, pro conferentiis et pro iudicio appellationis teneat iuxta cann. 285, 292 et 1594 § 3.

Dioecesis Viennensis anno 1469 erecta per bullam Innocentii Papae XIII. datam die 1. VI. 1722 in archidioecesim et Metropolim est promotata, habet S. Hippolyti et Linciensem sedes episcopales suffraganeas¹.

Ad Metropolitanam Ordinarium Salisburgensem appellandum est.

3. Dicat praeterea:

a) quinam locus residentiae Ordinarii, cum indicationibus ad epistolas inscribendas necessariis;

b) quaenam amplitudo dioecesis, ditio civilis, caeli temperies, lingua;

c) quaenam summa incolarum et praecipua oppida; quot inter incolas sint catholici; si autem varii adsint ritus, quot catholici in singulis, et si acatholici inveniantur, quot sint, et in quales sectas dividantur;

d) qui numerus sacerdotum saecularium, clericorum et alumnorum seminarii;

e) utrum adsit Capitulum cathedrale, an potius coetus consultorum dioecesanorum; an adsint alia Capitula, vel sacerdotum coetus instar Capitulorum, seu Communiae, et quot;

f) in quot vicariatus foraneos, decanatus, archipresbyteratus aliasve circumscriptiones dioecesis divisa sit; quot sint paroeciae, cum numero fidelium earum quae maximae vel minimae sunt; an adsint paroeciae per linguas seu nationes distinctae, et an per familias et non territorio divisa,

¹ Statt „suffraganeas“.

et quo iure; quot aliae ecclesiae vel oratoria publica adsint; sitne sacer aliquis locus celeberrimus, et qualis, cann. 216, 217;

g) utrum et quanam religiones virorum habeantur, cum numero domorum et religiosorum sacerdotum;

h) utrum et quanam religiones mulierum, cum numero domorum et religiosarum.

a) Vindobonae in Austria, I. Rotenturmstrasse 2.

b) Archidioecesis Viennensis habet territorium, cui adjacent Dioeceses Brunensis, Seccoviensis, S. Hipolyti, Strigoniensis, et fines Administraturae Apostolicae Burgenland, continet 166.22 mil., lingua est germanica.

c) catholici 2,598.206, graeci-cath. circ. 5000, armen-cath. circ. 121, circ. 96% omnium incolarum sunt catholici, 4% acatholici, praesertim Hebraei, nuperrime multi Apostatae a socialistis seducti.

d) Episcopus Eucarpensis Dr. Ernestus Seydl et sacerdotes 980 ex dioecesi et 128 ex aliis Dioecesibus, 149 alumni seminarii maioris et 290 alumni seminarii minoris.

e) Capitulum Metropolitanum, alia capitula necnon Communiae desunt.

f) Archidioecesis divisa est in 41 decanatus:

Viennae: 5, extra Viennam citra Danubium flumen: 16 sub uno archidecano; trans Danubium flumen: 20 sub uno archidecano.

Parochiae existunt Viennae 77, extra Viennam 455, summatim 532, quarum numero fidelium maxima 75.788 animarum (St. Antonius Viennae X), minima vero 248 animarum (Herrnleis); per linguam distincta est parochia Unterthemenau et vicus filialis parochiae Feldsberg nomine Bischofswarth, qui nunc sub ditione reipublicae cecoslovaciae sunt et ab Ordinario Brunnensi administrantur.

Per familias divisa est tantummodo ecclesia parochialis ordinis Equitum teutonici ex anno 1729 (Viennae I.) pro membris et officialibus eiusdem Ordinis habitantibus I., Singerstrasse 7, incorporata eidem Ordini.

Milites subsunt iurisdictioni Vicarii militaris Dr. Pawlikowski, Episcopi Seccoviensis.

Viennae praeter ecclesias parochiales sunt ecclesiae et oratoria publica 101, oratoria in scholis et institutis 57, extra Viennam 266; celebriores loci sacri extra urbem sunt pro peregrinantibus Maria-Lanzendorf, Maria Enzersdorf, Maria Schutz, Gutenstein et Karnabrunn.

g) In Archidioecesi sunt 32 ordines regularium et congregationes in 78 domibus degentes et quidem:

1. Conventus Ordinis equitum teutonici
2. Praepositura Canonicorum regularium S. Augustini
3. Abbatia Benedictinorum
4. Abbatia generalis Mechitaristarum Armenorum
5. Abbatia Cisterciensium
6. Conventus Dominicanorum (2 domus)
7. Conventus Minoritarum (3 domus)
8. Conventus Reformatorum Franciscanorum (3 domus)
9. Conventus Cappuccinorum (2 domus)
10. Conventus Carmelitarum calceatorum (1 domus)
11. Conventus Carmelitarum discalceatorum (1 domus)
12. Conventus Servorum B. M. V. (2 domus)
13. Conventus Fratrum Misericordiae (3 domus cum nosocomiis).
14. Conventus Trinitariorum (1 domus)
15. Clerici regulares S. Pauli, Barnabetae (4 domus) sunt suppressi.

16. Societas Jesu (5 domus)
17. Ordo s. Camilli (1 domus)
18. Scholarum piarum clerici regulares (3 domus)
19. Congregatio S. Vincentii de Paulo (3 domus)
20. Congregatio SS. Redemptoris (3 domus)
21. Passionistae (1 domus)
22. Resurrectionistae (1 domus)
23. Congregatio Salesianorum a Don Bosco (5 domus)
24. Congregatio Fratrum B. M. V. (2 domus)
25. Congregatio Sacerdotum de SS. Corde Jesu (1 domus)
26. Congregatio Oblatorum S. Francisci Salesii (2 domus)
27. Societas SS. Salvatoris (2 domus)
28. Societas Verbi Divini (2 domus)
29. Fratres scholarum christianorum (9 domus)
30. Congregatio operariorum piorum secundum regulam S. Josephi Calasantini (Calasantini, iuris dioecesiani, 4 domus).
31. Congregatio Consolatorum de Gethsemani (iuris dioecesiani) (1 domus)
32. Societas regina Apostolorum (2 domus)

Summatim ergo 32 ordines et congregationes, cum 78 domibus, 587 sacerdotibus, 266 clericis et 946 Novitiis et aliis religiosis, i. e. 1799 regulares.

h) Existunt 7 instituta monialium cum clausura sensu strictissimo, quae in 10 monasteriis 440 adscriptas excipiunt, et 29 congregationes seu sodalitates, quae in 262 domibus 5987 membra habent.

Moniales

1. S. Ursulae (2 domus)
2. Elisabethinarum (1 domus)
3. Francisci Salesii (1 domus }
4. SS. Redemptoris (1 domus)
5. Boni Pastoris (2 domus)
6. Carmelitarum discalceatarum (2 domus)
7. Franciscanarum perpetuae adorationis (1 domus)

Congregationes

1. Sororum S. Vincentii de Paula (23 domus)
2. Sor. scholasticarum tertii Ordinis S. Francisci Seraphici (23 domus)
3. Filiarum infantiae Jesu et Mariae sub patrocinio S. Christinae (3 domus)
4. Sororum tertii Ordinis S. Francisci (17 domus)
5. Filiarum div. Salvatoris (36 domus)
6. Sorores de paupere Infante Jesu (7 domus)
7. Sororum scholasticarum pauperum de Notre Dame (8 domus)
8. Sororum misericordiae de S. Cruce (33 domus)
9. Filiarum caritatis christianae a S. Vincentio de Paula (22 domus)
10. Religiosarum SS. Cordis (2 domus)
11. Sororum tertii Ordinis S. Dominici (1 domus)
12. Servarum SS. Cordis Jesu (22 domus)
13. Sororum misericordiae de S. Carolo Borromeo (3 domus)
14. Filiarum divini amoris (16 domus)

15. Religiosarum Notre Dame de Sion (1 domus)
16. Sororum „Dolorosae Matris” (4 domus)
17. Sororum tertii Ordinis S. Francisci (4 domus)
18. Sororum auxiliatricium animarum in purgatorio (1 domus)
19. Sororum pauperum scholasticarum 3. Ordinis S. Francisci Ser. (2 domus)
20. Pauperum Franciscanarum (1 domus)
21. Franciscanarum Missionariarum Mariae (3 domus)
22. Oblatarum S. Francisci Salesii (1 domus)
23. Sororum perpetuae adorationis (2 domus)
24. Salvatorianarum (7 domus)
25. Carmelitarum de SS. Corde Jesu (3 domus)
26. Servarum S. Spiritus (5 domus)
27. Sororum S. Joseph (2 domus)
28. Sororum tertii Ord. S. Francisci (1 domus)
29. Sororum Ordinis teutonici (2 domus).
30. Sororum Societatis Regina Apostolorum (5 domus)
31. Servarum B. M .V. (1 domus)
32. Institutum B. M .V. („Englische Fräulein“, 1 domus)

Caput II.

De administratione temporalium bonorum, de inventariis et archivis.

4. An et quomodo iuxta civiles loci leges, facultas possidendi, acquirendi et administrandi, quae ecclesiae propria est, sarta tectaue sit; an potius coarctata; et si ita sit, quaenam sit conditio cleri et ecclesiarum.

Auctoritas civilis administrationem bonorum ecclesiasticorum iuxta leges de dato 7. V. 1874 invigilat et habet ius patronatus plurium beneficiorum ecclesiasticorum, quibus ex causis quotannis administrationis gestae ratio ipsi reddi debet. Gubernium etiam tutelam bonis ecclesiasticis praestat et ad ecclesiarum expensas necnon ad clerum saecularem et egentem regularem sustentandum portionem congruam addit.

5. An institutum sit penes Curiam Consilium administrationis et quibusnam constet; et num Episcopus in administrativis actibus maioris momenti illud audierit iuxta praescripta can. 1520.

Penes Curiam cancellaria rationum ex sacerdotibus et laicis peritis est instituta, quae annuas rationes parochorum examinat. Pro unaquaque parochia duo vitrici (viri pietate et integritate conspicui) ad procuranda bona ecclesiastica nominata² sunt.

Ordinarius in administrativis actibus maioris momenti utitur consilio consistorii iuratorum.

6. An administratores particulares, sive ecclesiastici sive saeculares, cuiusvis ecclesiae etiam cathedralis, aut loci pii canonice erecti, aut confraternitatum, reddant quotannis Ordinario rationem suae administrationis. Can. 1525.

Omnes administratores particulares annuam rationem reddere Ordinario debent.

7. An servata sint praescripta can. 1523 circa modum administrationis, et confectionem librorum accepti et expensi; can. 1526 de non inchoandis litibus sine Ordinarii scripta licentia; can. 1527

² Statt „nominati“.

de abstinendo ab actibus Ordinariam administrationem excedentibus; et can. 1544 seqq. circa congruam dotem, tabulas piarum foundationum, aliaque.

8. *An qui bona fiduciaria ad pias causas acceperint, servent quae can. 1516 statuit, praesertim circa rationem Ordinario reddendam.*

9. *In venditione, oppignoratione, permutatione, locatione et emphyteusi bonorum servataene sint fideliter ab omnibus normae cann. 1530-1533, 1538-1542; et si non, quae remedia adhibita.*

Praecipua quae acta sunt his de rebus negotia referantur.

7. 8. 9. Praecepta in tota dioecesi observantur.

10. *Circa decimarum et primitiarum solutionem serventur laudabiles consuetudines, praecavendo tamen a dura exactione. Can. 1502.*

Tributa in paucis parochiis existunt, plerumque monetis solvuntur.

11. *Circa oblationes in commodum paroeciae et missionis serventur praescripta can. 1182 de earum administratione et ratione Ordinario reddenda; et collectores abstineantne a vexatoria et odiosa requisitione.*

Praescripta observantur. Parochi Curiae et auctoritati civili rationem reddere debent.

12. *Circa missarum stipem quomodo serventur quae can. 831 praescribit de taxa synodali; quae can. 835 de non colligendis a sacerdotibus missis, quibus intra annum ipsi satisfacere nequeant; quae can. 841 de transmissione ad Ordinarium missarum exuberantium; quae cann. 843 et 844 de libro tam personali quam ecclesiarum proprio pro missis adnotandis.*

Praecepta ubique servantur. Decani in annua visitatione canonica libros intentionales parochiales et privatas singulorum sacerdotum accuratissime inspicere debent.

Taxa dioecesana est:	pro Celebrante	pro ecclesia celebr.
Missa manualis	1,20 S	30 g
Missa legata	2,40 S	60 g
Missa fundata lecta	200 S	
Missa fundata cantata	400 S	

13. *An inventaria immobilium, mobilium et sacrae supellectilis uniuscuiusque ecclesiae, parochiarum, capitulorum, confraternitatum aliorumque piorum locorum, quae canonice erecta sint, confecta in duplici exemplari, alio pro pio opere, alio pro Curia episcopali, habeantur iuxta cann. 1296, 1522. Cautumne sit, et quomodo, ne morte rectoris ecclesiae, aut superioris pii operis, mobilia et supellectilia disperdantur aut subtrahantur. Cann. 1296, 1300-1302.*

Inventaria praescripta existunt et post decem annos sunt renovanda. In casu mortis vel decessus rectoris decanus iuxta praescripta dioecesana claves archivi, protocolla, pecuniam etc. excipere et administratori provisorio tradere debet. De quo facto protocollum conficiendum est.

Quod res arte vel pretio insignes attinet, ecclesiarum rectoribus specialiter vetitum est alienatio.

14. *An Episcopus archivum habeat ad tramitem cann. 375-378 erectum et custoditum et cum documentis et libris de quibus in cann. 470 § 3, 1010, 1047, 1107; a quo tempore documenta incipiant, et an pergamenae et incunabula habeantur; catalogine confecti sint; an aliud quoque secretum archivum, vel saltem armarium obseratum, in qua scripturae secretae custodiantur, servatis regulis cann. 379-380.*

Archivum dioecesanum saeculo decimo sexto incipiens, penes curiam adest optime dispositum, libris ac decalogis necessariis instructum. Pergamena et catalogi adsunt. Totum archivum subest directioni R. D. Dr. E. Tomek, Professoris historiae ecclesiasticae in Universitate Viennensi. Archivum secretum penes me et Curiae Cancellarium bene clausum asservatur. Claves in casu obitus Ordinarii accipiet Secretarius Curiae. Archiva in ecclesiis existunt.

15. An ecclesia cathedralis, collegiatae, paroeciales, confraternitates et pia loca canonice erecta sua quoque archiva detineant, cum documentis cuicumque piae causae propriis, cum inventariis mobilium et immobilium et cum catalogo omnium documentorum; et exemplar eiusdem catalogi exhibitumne fuit Curiae episcopali, et in archivo Curiae repositum iuxta can. 383.

Decani statum archivi quotannis inspicere et Curiae referre debent.

Caput III.

De fide et cultu divino.

16. Utrum graves errores contra fidem serpent inter dioecesis fideles; vel aliqua praxis superstitiosa aut ab institutis catholicis aliena in dioecesi vigeat; an modernismi, theosophismi, spiritismi lues dioecesim infestet, et an aliqui e clero eisdem erroribus infecti sint. Quatenus huius mali fuerit, vel adhuc sit causa.

Adsitne consilium a vigilantia, quot personis constet, et quo fructu munera sua expleat.

An professio fidei cum iuramento antimodernistico exigatur, et ab omnibus ad quos spectat fideliter praestetur iuxta can. 1406 et decretum S. Officii 22 Martii 1918.

Socialistae etiam ultimis annis praesertim post dies perturbationis ultima aestate elapsa multos operarios ad apostasiam seduxerunt. Apostasia plerumque ad nullam confessionem plurimum eveniebat in urbe Viennensi et in aliis urbibus, quae plurimos fabricarum operarios in se continent.

Numerus apostatarum ab Ecclesia in urbe Viennensi:

Anno 1925 11460

Anno 1926 13505

Anno 1927 circ. 30.000 praesertim mensibus Jul. - Dec. 1927

Ingressi sunt in ecclesiam:

Anno 1925 657

Anno 1926 679

Magnus numerus nulli confessioni adhaerentium magnum periculum est, quia horum infantes saepe non iam baptizantur nec in doctrina christiana instruuntur.

Ad sectam Vetero-cath. multi apostaverunt, quia haec confessio coniuges ligatos ad novum matrimonium admittit.

Quod ceteras sectas ex America et Anglia introductas attinet, numerus asseclarum valde diminutus est.

Theosophismi et spiritismi lues etiam dioecesim nostram infestat, sed est minimi momenti.

E clero nemo iisdem erroribus est infectus.

Nonnulli sacerdotes matrimonium attentantes apostaverunt et unus sacerdos apostata (e Administratura Burgenland) nomine Krenn infensissime apostasiam propagat.

Inter socialistas est associatio religioni infensissima sic dicta „Freidenkerbund Oesterreichs“ et associatio „Freie Schule. Kinderfreunde“.

Operam damus praedictis propagationibus apostasiae oppugnandis tum praedicationibus tum societatibus, inter quas elucet „Josefswerk für Familienfürsorge”, cuius membra apostatas ad fidem reducere intendunt, sed saepe frustra, quia adversarii religionis praesertim operarios sub maximo terrore ad apostasiam seducunt.

Etiam verbis scriptis apostatas in sinum ecclesiae reducere intendimus per folia periodica, inter quae praecipue „Wiener Kirchenblatt" (950000 exemplaria per hebdomadam) et „Kleines Kirchenblatt” pro liberis (160.000 exemplaria per hebdomadam).

Patres Societatis Jesu specialem sectionem habent ad apostatas reducendos et acatholicos convertendos.

Consilium vigilantiae adest consistens ex 12 sacerdotibus dignioribus.

Professio fidei cum iuramento antimodernistico semper exigitur et ab omnibus ad quos spectat fideliter praestatur.

17. Utrum divinus cultus libere exerceatur; sin minus, unde obstacula proveniant: a civilibusne legibus, an ab hostilitate perversorum hominum, vel ab alia causa; quaenam ratio suppetat ad ea amovenda et num adhibeatur.

Cultus divinus libere exerceri potest.

18. An ecclesiae iura circa coemeteria sarta tectaue sint et canonicae de his leges servari possint et servantur. Cann. 1205 seqq.

Ecclesiae iura circa coemeteria sarta tectaue sunt. Nova coemeteria a communitatibus civilibus eriguntur interconfessionalia.

19. Utrum in cultu divino, in sanctorum, sacrarum imaginum et reliquiarum veneratione; in sacramentorum administratione necnon in sacris functionibus, sive quoad ritus sive quoad linguam et cantum, leges canonicae ac liturgicae servantur. An in his, et quaenam, irreperint singulares consuetudines; sitne cura ut prudenter submoveantur, an potius tolerantur, et quaenam de causa. Can. 731 seqq.; can. 1255 seqq. Adsintne in ecclesiis picturae, statuariae aliaeque a sanctitate loci aliena, vel minus consona liturgicis legibus; et quid fiat ut amoveantur.

Arceanturne semper a domo Dei profani conventus et nundinae etiam ad pias causas. Can. 1178.

In cultu divino leges canonicae et liturgicae strictissime observantur.

Cantus choralis alumnis nostris docetur et in Ecclesia Metropolitana secundum editionem Vaticanam cantatur.

Picturae, statuariae, aliaeque a sanctitate loci aliena in nostris ecclesiis non existunt. Decanis praescriptum est, ut de dignitate, pulchritudine artificiosa ecclesiarum et sacrae suppellectilis invigilent. Profani conventus vel nundinae in ecclesiis non fiunt. Sic dictae „symphoniae musicae sacrae”, quae annis post bellum ad sustendendos chori dirigentes necessariae institutae erant, nunc ad minimum reducuntur et semper remoto Sanctissimo Sacramento fiunt.

20. Utrum numerus ecclesiarum in singulis oppidis vel paroeciis fidelium necessitati sufficiat.

Numerus ecclesiarum in urbe Viennensi nequaquam necessitati fidelium sufficit, quapropter omni studio prosequor adlaborare, ut novae ecclesiae praeprimis in districtibus urbis externis, qui populationem auctam in se continent, erigantur. Ad hoc opus necessarium perficiendum est instituta unio pro construendis ecclesiis nomine „Allgemeiner Wiener Kirchenbauverein”, quae summa cum assiduitate adlaborat.

21. *An generatim ecclesiae mundaе sint, decenter ornatae et supellectili sufficienti instructae. Ad sintne egentes, squalidae, fatiscentes, et an et quid agatur ut reficiantur.*

Recenseantur ecclesiae, si adsint, structurae arte, picturis aut pretiosa supellectili insignes: et dicatur num congrua de his omnibus cura adhibeatur.

Generatim ecclesiae sunt mundaе, decenter ornatae et supellectili sufficienti instructae; pro pauperibus ecclesiis specialis unio nomine „Paramentenverein“ paramenta parat. Omnes fere ecclesiae iterum habent campanas.

Quia Archidioecesis nostra multas habet ecclesias structurae arte, picturis et pretiosa supellectili insignes, penes curiam nostram institutum est sic dictum „consilium dioecesanum pro ecclesiis conservandis“ (Diözesandenkmalrat) sub praesidio Vicarii Generalis. Praeterea penes gubernium civile institutum simile existit „Denkmalamt“ nuncupatum. Inconsulto hoc instituto gubernium nullum dat subsidium ad ecclesiarum renovationem.

22. *An ingressus in ecclesias, dum sacra aguntur, sit, prout debet, prorsus absolute semperque gratuitus. Can. 1181.*

Ingressus in ecclesias, dum sacra aguntur, semper est gratuitus.

23. *An ecclesiae rite custodiantur ne furtis et profanationibus obnoxiae fiant, et eae in quibus SS. Eucharistia asservatur, praesertim paroeciales, quotidie per aliquot horas fidelibus pateant iuxta can. 1266. Quomodo observentur: cann. 1267 et 1268 circa custodiam SSmi Sacramenti in uno tantum loco et altari; et circa decorem et ornamentum praecellentissimum altaris eiusdem; can. 1269 circa tabernaculi statum; can. 1271 circa lumen coram SSmo.*

Ecclesiae rite custodiuntur et rectoribus est demandatum, ut ciborium et ostensoria e tabernaculo amoveantur et unacum cetero pretioso supellectili in domo parochiali custodiant.

Ss. Sacramentum in paucis ecclesiis regularium in duobus altaribus asservatur ob communionis frequentiam et Benedictionem cum Ss. Sacramento quotidie horis pomeridianis fidelibus dandam. Tabernaculum in omnibus fere ecclesiis in altari maiori est et quidem cum fixo baldachino pro expositione Ss. Sacramenti.

Praescripta can. 1271 circa lumen coram S. Sacramento in omnibus ecclesiis observatur.

Caput IV.

De iis, quae ad ordinarium pertinent.

24. *Indicet Ordinarius quibus redditibus ipse qua talis fruatur, sive sint ex bonis immobilibus, ex publico foenore vel aerario, ex incertis Curiae, ex dioecesis contributione, sive ex aliis causis: et an sibi sufficientes sint; qualem domum episcopalem inhabitet, et cum quibusnam convivat: an et quale cathedraticum exigat iuxta can. 1504; an et quales alias exactiones forte imposuerit iuxta cann. 1505, 1506; utrum aliquo aere alieno sive qua Ordinarius, sive qua persona privata gravetur; et qua ratione eius extinctioni consulat.*

Cfr. I. Relatio. Mensa episcopalis aere alieno non gravatur.

25. *An episcopales aedes et bona mensae sive mobilia sive immobilia, accurato inventario confecto, curaverit iuxta praescripta cann. 1483, 1299 § 3 et 1301.*

Inventarium bonorum mensae iuxta canones adest.

26. *An in ultima sedis vacatione praeter Vicarium Capitularem oeconomus quoque constitutus fuerit pro mensae bonis et res bene gestae fuerint iuxta cann 432, 433.*

27. *Quomodo residentiae legi satisfaciat; qua frequentia pontificalia peragat, conciones habeat et pastoralibus litteris clerum et populum instruat; quomodo caveat ut ecclesiasticae leges notae fiant, et ut ab omnibus fideliter serventur. Can. 336.*

26. et 27. ut in I. Relatione.

28. *Qua frequentia sacramentum confirmationis administret; et quomodo provideat, si ipse per se omnium necessitatibus consulere nequeat. Serventur in huius sacramenti collatione regulae de aetate confirmandorum et de patrinis.*

Quotannis circiter 25.000 confirmati sunt. In administratione Sacramenti confirmationis me adiuvabant Reverendissimi Domini Vicarius Generalis Dr. Joseph Pfluger, Excellentissimus Dominus Nuntius Apostolicus et Episcopus Eucarpensis Dr Ernestus Seydl, Canonicus Ecclesiae Metropolitanae Viennensis

Cetera ut in I. Relatione.

29. *Quot in quinquennio sive per se sive per alium ad sacros ordines promoverit. Et an servaverit leges de non promovendis:*

a) *qui necessarii non sint vel utiles iuxta can. 969;*

b) *qui saltem integrum theologiae curriculum in seminario non peregerint. Can. 972 § 1.*

An numerus ordinatorum par fuerit necessitati dioecesis. An aliquem incardinaverit, qua de causa, et num iuxta legem can. 111 seqq.

Anno

1924	47
1925	77
1926	78
1927	101

promoti sunt ad sacros ordines. Numerus ordinatorum dioecesis nostrae necessitatibus, quamvis sit auctus, nequaquam sufficit. Quapropter auxilio operis pii „Canisiuswerk” in aedificio mensae episcopalis Vienna XIII institutum simile seminario minori conditum est, in quo nunc 58 pueri studiis gymnasalibus sunt dediti.

Propter penuriam sacerdotum etiam aliquos aliarum dioecesium vel saecularisatos sacerdotes incardinavi servatis legibus.

30. *An servatae sint regulae can. 877 seqq. in concedenda facultate vel licentia sacramentales confessiones audiendi; et can. 893 seqq. circa casus reservatos.*

31. *Circa sacram praedicationem, an consuluerit ut iuxta Const. S. P. Benedicti XV et normas a S. C. Consistoriali datas die 28 Iunii 1917 omnia rite procederent; ac maxime ut servarentur praescripta can. 1340 seqq. circa licentiam concedendam et can. 1347 circa modum et argumentum concionandi. An curaverit ut votum a can. 1345 expressum de brevi aliqua homilia in omnibus missis festivis habenda sensim ad effectum ducatur.*

32. *An et quo fructu avertere pro viribus studuerit fideles a nuptiis cum acatholicis, infidelibus, aut impiis iuxta cann. 1060, 1064, 1065, 1071.*

Ut in I. Relatione.

33. *An in quinquennio totam dioecesim ipse per se, aut per alium visitaverit iuxta cann. 343-346. An praeter loca et res, libros et archiva, personas quoque clericorum visitaverit, eos singillatim audiendo, ut cognoscat quae sit uniuscuiusque vitae ratio, quae confessionis frequentia etc. An inspexerit quoque quae habentur circa legatorum adimplementum et missarum manualium*

satisfactionem ac stipem, et an constiterit omnia ad legis normam procedere iuxta cann. 824-844. Et si abusus aliquos hac in re detexit, referat.

Quotannis circiter 50 parochias visitavi. De cetero cfr. I. Relationem.

Visitationem ad normam can. C. J. C feci. Abusus quoad satisfactionem missarum non inveni. Decani quotannis omnes parochias visitaverunt, de quibus protocollum confectum ad curiam miserunt.

34. Utrum et quomodo dioecesanam synodum celebraverit, et quando novissima synodus congregata fuerit. Cann. 356-362.

Cfr. I. Relationem. Conferentia cum omnibus decanis quotannis habita est.

35. Si sit metropolitanus aut conferentiarum episcopalium praeses: an et quando concilium et quando conferentias convocaverit; quinam interfuerint; et quo fructu res cesserit. Cann. 283-292. Ceteri Episcopi: an concilio provinciali, et conferentiis ipsi per se, aut saltem per procuratorem, interfuerint. Can. 287.

Conferentiae autumnales Episcopatus Austriaci apud me erant.

36. Quomodo se habeat cum civili loci auctoritate; an episcopalis dignitas et iurisdictio sarta tecta ita semper servari potuerit, ut numquam, servilitate erga humanas potestates vel alio modo, detrimentum libertati et immunitati ecclesiae, aut dedecus statui ecclesiastico obvenerit.

Quinquennio elapso relationes inter auctoritatem civilem et ecclesiasticam in Austria erant bonae. In urbe Viennensi autem socialistae, qui gubernium communitatis in manibus habent, omnimodo vilipensionem auctoritatis ecclesiasticae et religionis propagant, praesertim contra doctrinam christianam in scholis publicis impugnant.

Caput V

De Curia dioecesana.

37. Utrum Curia dioecesana aedes proprias, sufficientes et convenientes habeat; et si non, an et quomodo huic defectui consuli queat. Exhibeatur prospectus officialium Curiae episcopalis, adiectis iudicibus synodalibus, examinadoribus, parochis consultoribus, censoribus librorum aliisque peculiaribus administris. Can. 363 seqq.

38. De qualitatibus et opere Vicarii generalis et aliorum praecipuorum ministrorum adumbratio aliqua fiat.

39. Quinam sint Curiae proventus sive ex taxis, sive ex multis pecuniariis, sive ex aliis titulis: et quomodo erogentur.

Cfr. I. Relationem.

Officialis tribunalis ecclesiastici est Venceslaus Merinsky, Protonotarius Apostolicus.

Caput VI.

De Seminario.

40. Si dioecesis seminario careat, quomodo consulatur pro comparandis sacerdotibus dioecesi necessariis. An studium sit seligendi bonae spei iuvenes, e dioecesi oriundos, ad clerum indigenam creandum; quo fructu et ubinam educentur. Can. 1353.

41. Si seminarium adsit, referatur enucleate:

a) de numero et statu eorum qui externam disciplinam regunt, qui spiritualiter alumnos dirigunt, qui docent, qui discunt;

b) de statu aedium et rusticationis domus;

c) de redditibus et oneribus, hoc est de statu activo et passivo pii instituti;

d) de iis quae videantur necessaria ad meliorem Seminarium statum.

42. *Distinctumne sit seminarium in maius et minus iuxta can. 1354 § 2.*

Et si prudentia suaserit, aut dioecesis conditio exegerit, ut dumtaxat seminarium minus seu schola apostolica, uti vocant, constitueretur, dicatur ubinam maiores alumni educantur: num in seminario proprio provinciali, seu regionali, seu interdioecesano apostolica auctoritate constituto iuxta can. 1354 § 3. Et de eius statu adumbratio aliqua fiat.

43. *An servatae sint regulae: can. 1356 circa tributum seminaristicum; can. 1357 circa visitationem alumnorum et regulas internas; cann. 1358, 1360, 1361 circa directionem disciplinarem, oeconomicam et spiritualem; can. 1359 circa deputatos; can. 1363 circa alumnos admittendos et excludendos; can. 1371 circa dimittendos aut expellendos; cann. 1364-1366 circa institutionem litterariam et scientificam, praesertim philosophiae et theologiae; can. 1367 circa pietatis exercitia; can. 1369 circa spiritum ecclesiasticum fovendum et urbanitatis leges tradendas.*

44. *An Ordinarius curaverit ut aliquis alumnus pietate et ingenio praestans peculiaria Urbis collegia, vel universitates sive facultates a S. Sede in Urbe vel alibi probatas adiret, ut ibidem in studiis perficeretur iuxta can. 1380.*

Cfr. I. et secundam Relationem.

In seminario minori nunc sunt 290 seminaristae, in Seminario maiori 149 clerici alumni. Ex anno 1925 alumni clerici studio philosophiae scholasticae et theologiae per quinque annos sunt dediti. Primus annus est philosophicus.

Caput VII.

De clero generatim

45. *An clerus generatim habeat quo honeste vivere possit. An pro senibus et infirmis domus aut saltem subsidia adsint quibus adiuvari possint.*

Ex portione congrua ex parte gubernii data et sic dicta „stola” habet clerus sufficientem sustentationem, ut honeste vivere possit.

Pro senibus existit domus (Defizientenhaus) Viennae III. Senes et infirmi fruuntur pensionibus.

46. *An habeatur domus propria pro spiritualibus cleri exercitiis; an etiam quo poenitentes recipiantur.*

47. *Quo fructu Ordinarius curaverit ut clerici omnes ea adimpleant quae recensent:*

can. 125 circa sacramentalem confessionem et pietatis exercitia; can. 126 circa periodicum recessum ad spiritualia exercitia; can. 130 circa examina annualia novorum sacerdotum; cann. 131 et 448 circa conferentias cleri; can. 133 circa cohabitationem cum mulieribus; can. 134 circa communem clericorum vitam, praesertim vicariorum cooperatorum cum suo parochio, can. 476 § 5; can. 135 circa recitationem officii divini; can. 136 circa habitus ecclesiastici et tonsurae delationem; can. 811 circa vestis talaris delationem in missae celebratione; can. 137 circa fideiussiones cavendas; cann. 138-140, 142 circa abstinentiam ab omnibus quae statum ecclesiasticum dedecent, a theatris et spectaculis mundanis et a negotiorum saecularium gestione.

48. *An et quot clericis licentiam concesserit, de qua in can. 139 § 3, operam suam praestandi in arcis seu mensis nummulariis parsimonialibus, cooperativis, ruralibus, aut similibus; an ratione communis boni, deficientibus laicis, et ob utilitatem religionis id concesserit; et num adhuc hae concessionis causae perseverent; an mensae nummulariae, in quibus clerici opus aliquod agunt, honestate personarum et principiorum tales sint, ut non dedeant sacerdotem in iis partem habere; an in iisdem administratio ita recte geratur, ut omne absit decoctionis periculum, in quo sacerdotes convoluti maneant; et quomodo caverit de securitate huius notitiae; an denique qui hisce arcis applicati sunt a religiosa sacerdotalis vitae praxi deflexerint, et molestiam aliquam attulerint; et si ita sit, Ordinarius casus proponat et remedia suggerat.*

49. *An clerus praestet eam quam can. 127 praescribit obedientiam et reverentiam erga Ordinarium suum, et erga Apostolicam Sedem; et si sint qui graviter deficiunt, eos Ordinarius denunciaret. Si adsit in dioecesi clerus diversi ritus et linguae, quaenam sit inter clericos caritas et quaenam Ordinario cura fuerit pro utrisque.*

50. *An generatim clerus officia obsequenter suscipiat, quae Ordinarius iuxta can. 128 eis committit; an habeantur, qui quamvis viribus polleant, otiosi tamen vivere malunt; si habeantur qui Universitates laicas frequentant, an hi servaverint ac servant leges a S. C. Consistoriali ad rem statutas; et si huiusmodi adsint, eos Ordinarius indicet.*

51. *An adsint sacerdotes qui in diariis et libellis periodicis scribant vel ea moderentur; et qua facultate et utilitate id peragant. Can. 1386 § 1.*

52. *An adsint de clero qui cum scandalo diaria et ephemerides vel libros legant quae dedecent; qui factionibus municipalibus vel politicis indebite se immisceant; qui ad statum saecularem redacti sint, aut per nefas ad illum sponte sua sint regressi. Cann. 211-214; et quid fiat ad horum malorum remedium.*

53. *An et quo fructu aliquas ex poenis recensitis in can. 2298 Ordinarius irrogaverit, et casus graviores referat.*

46 – 53. cfr. I. Relationem.

Anno 1925 conditum est folium periodicum, in quo folio quaestiones, quomodo cura animarum melius peragatur, pertractantur.

In parochiis ruralibus sacerdotes vitam communem degunt, iam etiam in nonnullis parochiis urbis Viennensis consuetudo vitae communis instituta est.

Caput VIII.

De Capitulo

54. *Si desit Capitulum cathedrale, dicatur quot consultores dioecesani habeantur, et serventur circa ipsos quae cann. 424-428 statuunt.*

55. *Si adsit cathedrale Capitulum, dicatur quot dignitatibus et canonicis constet; adsintne officia canonici theologi et poenitentarii et serventur ab ipsis quae cann. 398-401 iubent; habeantur alii beneficiati minores, et quot.*

56. *Exponatur quae sit dotatio Capituli seu beneficiatorum. In distributionum seu punctaturarum disciplina vigeantne et serventur regulae can. 395.*

57. *Si adsint canonicatus aut beneficia patronata, curaveritne Ordinarius, et quo fructu, ut patroni spiritualia suffragia loco iuris patronatus, aut saltem loco iuris praesentandi, acceptarent, iuxta can. 1451.*

58. *Adsintne statuta iuxta cann. 410 et 416.*

59. *Quot adsint canonici ad honorem; et serventur de ipsis regulae can. 406.*

60. *Sede episcopali vacante, quaenam vigeat ratio providendi dioecesis regimini; servatane fuit, ultima vacationis vice, disciplina quam cann. 429-443 praescribunt.*

61. *Dicatur aliquid de modo quo Capitulum sacras functiones peragit, quo se gerit erga suum Ordinarium, et de aliis quae ad eius bonum nomen pertinent.*

62. *Si adsint in dioecesi Capitula, praesertim insignia, vel Communiae cleri ad modum Capitulorum, Ordinarius de iis referat analoge ad ea quae pro cathedrali Capitulo sunt requisita.*

54 – 62. ut in I. Relatione.

Post mortem Canonici Dr. Jos. Seywald canonicatum vacantem contuli Reverendissimo Msgr. Jos. Wagner, Curiae secretario.

E Canonicis Capituli Nostri tres propter senectutem vel infirmam valetudinem non iam possunt me adiuvere in negotiis dioecesanis.

Caput IX.

De Vicariis foraneis et parochis.

63. *Referatur an Vicarii foranei adimpleant diligenter ea omnia quae can. 447 praescribit de vigilantia in ecclesiasticos viros sui ambitus seu districtus, de cura ut canonicae leges et decreta Ordinarii observentur, de aliisque; an paroecias juxta normas ab Ordinario datas visitent; et an quotannis rationem reddant Ordinario de statu sui vicariatus iuxta can. 449.*

Cfr. I. Relationem.

Decani (= Vicarii foranii) diligenter praescripta can. 447 observant, paroecias quotannis visitant et rationem reddunt Ordinario de statu sui decanatus iuxta can. 449.

64. *An paroeciae omnes de suo proprio pastore sint provisae; et servetne lex a can. 460 lata de uno dumtaxat pastore in unaquaque paroecia habendo, reprobata qualibet consuetudine et revocato quolibet privilegio.*

Nonnullae paroeciae ad breve tempus propter penuriam sacerdotum de suo proprio pastore non erant provisae. Can. 460 observatur.

65. *An adsint paroeciae amovibiles, quot, et qua de causa. An et quot unitae Capitulis sive cathedrali, sive collegiatis, domui religiosae, aut alii morali personae: et in hoc casu utrum serventur leges de vicario curato constituendo cum libero exercitio animarum curae iuxta statuta in cann. 415, 471 et 609 § 1. Et si religiosus sit parochus, an sarta tectaue sint quae Cann. 630, 631 hac de re praescribunt.*

66. *An et quot adsint patronatui obnoxiae; an et quo fructu cura fuerit Ordinario ut patroni spiritualia suffragia loco iuris patronatus aut saltem loco iuris praesentandi acceptarent iuxta can. 1451; sin minus, an in praesentatione servatae sint leges a cann. 1457 seqq. latae, ac maxime a can. 1452 in casu electionis seu praesentationis popularis.*

67. *An provisio paroeciarum quae sunt liberae collationis fiat per concursum, et qua ratione concursus celebretur. Can. 455 seqq.*

68. *Quibus redditibus parochi vivant, an ex immobilibus, ex publico foenore vel aerario, an ex incertis stolae, et fidelium vel dioecesis contributione. An commode generatim vivant, et an adsint qui egestate laborant. An domo propria paroeciali, saltem conducta eaque sufficienti, generatim instructi sint; et si non, an studium sit et probabilitas ut ea instrui valeant.*

69. *An parochi generatim satisfaciant iis quae praescribunt: can. 463 § 4 circa gratuitum ministerium praestandum iis qui solvendo pares non sunt; can. 465 circa residentiam; can. 466*

circa applicationem missae pro populo; can. 467 circa sacramentorum administrationem et animarum salutis zelum; can. 468 circa infirmorum curam; can. 469 circa vigilantiam ne errores contra fidem et vitia subrepant et circa opera caritatis, fidei et pietatis in paroecia instituenda et fovenda; can. 470 circa paroeciales libros recte conficiendos; circa exemplaria tradenda quotannis Curiae episcopali; can. 785 circa sacra olea a parochis loco decenti ac tuto custodienda.

70. Circa baptismum: an quaelibet ecclesia parochialis sacro fonte sit instructa iuxta can. 774, et quoties infantes sine periculo aut gravi incommodo ad paroecialem transferri nequeant, an parochus ad proximiorum ecclesiam vel publicum oratorium pro sacramento ministrando ultro libenterque accedat iuxta can. 775.

71. Circa SSmam Eucharistiam: an parochis cura sit studiumque indefessum ut, iuxta can. 863, fideles saepius et etiam quotidie pane Eucharistico reficiantur; ut iuxta can. 865 infirmi, dum plene sunt sui compotes, S. Viaticum suscipiant; ut iuxta cann. 1273, 1274 et 1275 cultus SSmi Sacramenti augeatur, excitando fideles ad quotidianam missae adsistentiam, ad visitationem serotinam peragendam, exponendo statis temporibus SSmam Eucharistiam, aliaque utilia peragendo; ut iuxta can. 854, servata quidem parentibus et confessariis debita libertate ad iudicandum de sufficienti puerorum dispositione ad primam communionem, iidem parentes ne negligant officium suum, et alii abusus ne subrepant.

72. Circa extremam unctionem: an parochis cura sit, ut hoc sacramentum ab infirmis recipiatur dum sui plene compotes sunt.

73. Circa matrimonii celebrationem: an parochis omnibus cura sit diligens observandi quae praescripta sunt in Codice lib. III, tit. VII, circa libertatem status, impedimentorum dispensationem, sacros ritus, et adnotationem matrimonii.

65. – 73. cfr. I. Relationem.

In libro defunctorum adnotatur, utrum defunctus sacramentis provisus sit necne.

Liber de statu animarum iam in plurimis paroeciis ruralibus confectus, in paroeciis urbis Viennen. nonnullis tantum ex parte.

74. Circa catechesim: an ab omnibus parochis diligenter serventur quae praescribit can. 1330 circa peculiarem catechismum pro prima confessione et communionem et pro confirmatione puerorum; et cann. 1331-1336 de catechismo diebus festis impartiendo tum pueris tum adultis. Ob penuriam sacerdotum in urbe Viennensi nonnullae scholae publicae per longius tempus etiam ultimo quinquennio erant sine catecheta. Ad tollendam hanc penuriam est conditum institutum pro edocendis et instruendis catechetis laicis, quibus per biennium professores theologiae in Universitate Viennensi necessaria de doctrina christiana et de modo catechezandi tradunt. Catechetae etiam ultimis annis conferentiis, scriptis, exercitiis ad munus suum melius implendum sunt adducti.

Confessio et communio necnon missa puerorum in variis ecclesiis fiebat exemplari modo magna cum solemnitate.

75. Circa evangelii explanationem: an ab omnibus lex servetur can. 1344; circa sacras conciones: an statis quibusdam temporibus sacrae conciones frequentius habeantur ad normam can. 1346, et sacrae missiones locum habeant iuxta can. 1349.

Cfr. I. Relationem.

Demandavi, ut autumno anni currentis in omnibus ecclesiis parochialibus urbis Viennensis sacrae missiones haberentur.

Ad exercitia pro laicis propaganda institutus est „secretariatus pro exercitiis”.

76. *An vicarii cooperatores aliique animarum curatores suis officiis laudabiliter fungantur iuxta can. 473 seqq.*

Ut in I. Relatione.

Caput X.

De Religiosis.

77. *An Ordinarius sive per se, sive per alium, quinquennalem visitationem domorum religiosarum peregerit iuxta cann. 512, 513: et quae notabilia adnotanda habeat.*

78. *Utrum religiosi, sive viri, sive mulieres, vitam communem ducant; an sint qui habitent soli, vel in domibus privatis cum saecularibus, et quo iure; quae sit in utroque casu eorum fama; quaenam pro dioecesi utilitas; an catechismum tradant, si Ordinarius requisierit iuxta can. 1334; quo habitu incedant.*

79. *Si quaestuant adsint, sive viri, sive mulieres, an canonicae praescriptiones cann. 621, 622, 624 servaverint: an aliquod inconveniens acciderit, vel aliquid sit de hac re animadvertendum.*

80. *Si congregatio aliqua dioecesani iuris, vel societas sive virorum sive mulierum in communi sine votis viventium habeatur, Ordinarius de ea, aut de eis, nomen dicat, finem, sodalium numerum, utilitatem, et si quae alia observanda habeat.*

81. *Referat Ordinarius an aliquod offendiculum cum religiosis habeat in suae iurisdictionis exercitio.*

82. *Si adsint religiosi viri ordinibus sacris iam initiati, qui exclaustri, saecularizati aut dimissi a religione fuerint, referat Ordinarius quid de ipsis dicendum iuxta cann. 639, 640, 669 seqq.*

83. *De religiosis mulieribus in specie Ordinarius referat:*

a) *an observentur canonicae leges circa admissionem ad novitiatum, professionem, clausuram, confessarios ac bonorum temporalium administrationem iuxta cann. 512, 513, 520-527, 533-535, 547, 549, 550, 552, 600-605;*

b) *si quae monasteria monialium superioribus regularibus sint subiecta, an in casibus a iure statutis Ordinario subdantur iuxta can. 500 § 2 et 615;*

c) *quae vitae activae sunt quibus diversis operibus se addicant, et quo fructu;*

d) *si sint quae infirmis in privatis domibus adsistant, aut rem domesticam in nosocomiiis, Seminariis vel similibus virorum domibus gerant, an cautum sit a periculis quae in his adiunctis obversantur, et an aliquid habeatur deplorandum.*

77 – 83. ut in I. Relatione.

ad 77. Ordines Barnabitarum, quorum provincia Austriaca ab Apostolica Sede est dissoluta cuiusque 2 domus Congregationi Ss. Salvatoris sunt traditae, necnon Minoritarum et Servorum B. M. V., porro Cappucinatorum reformati.

ad 80. Dioecesani iurisdictionis nunc est etiam Pia sodalitas „Reginae Apostolorum” pro Missionibus in India, consistens ex sacerdotibus, fratribus et sororibus.

Caput XI.

De populo fideli.

84. *Dicatur quinam sint generatim populi mores: quaenam vita christiana privata in familiis: quaenam publica in oppidis et civitatibus: an in externis pompis et solemnitatibus magis consistat, quam in vero pietatis spiritu. Et si sint differentiae notabiles unius loci ab alio,*

indicerentur. Quid fiat ut christianae vitae professio, si paululum defecit aut a recta via declinavit, sensim reeducatur.

85. *Qua reverentia clericos, et maxime Episcopum et S. Pontificem, populus prosequatur. Can. 119.*

86. *Quae sit observantia: can. 1248 circa praeceptum audiendi sacrum et abstinendi ab operibus servilibus diebus festis; cann. 1252, 1254 circa abstinendam et ieiunium; can. 770 circa sollicitam baptismi collationem infantibus; can. 859 circa communionem paschalem: quot sint ex viris et ex mulieribus qui, cum sint professione catholici, nihilominus eam negligunt, facta proportione pro singulis centenariis fidelium; can. 863 circa frequentem communionem; cann. 865 et 944 circa extrema sacramenta: an sint inter eos qui catholici censentur, qui haec sacramenta differunt, negligunt aut etiam recusant: et dicatur eorum numerus, habita proportione pro centenariis; cann. 1203, 1239 seqq. circa cremationis reprobationem et funera: dicatur, servata proportione ut supra, quot ex iis qui catholici dicuntur funeribus mere civilibus seu irreligiosis sepeliantur: an id contingat ex nimietate taxarum stolae, an ex alia causa.*

87. *Circa matrimonium: an matrimonia mere civilia, concubinatus et divortia habeantur, et qua proportione; an vitia contra sanctitatem matrimonii irrepserint; quid fiat ut haec mala removeantur.*

88. *Ubi catholici cum acatholicis mixti sunt, et mixta matrimonia habentur, dicatur numerus horum matrimoniorum tum absolutus tum relativus ad matrimonia non mixta: quatenus exinde detrimenta religioni proveniant: an serventur ab his contrahentibus clausulae can. 1061.*

89. *De christiana educatione prolis: quomodo generatim parentes et qui loco parentum sunt, in sinu familiae satisfaciant gravissimae huic obligationi, de qua cann. 1113 et 1372: et quae cura sit ne ab hoc officio fideles deficiant.*

90. *De scholis: an in publicis scholis, praesertim elementaribus, servetur praescriptum can. 1373 de institutione religiosa puerorum. Et si non, qualibet de causa; an cura sit fidelibus et clero instituendi pro catholicis pueris scholas confessionales, eosque avertendi a scholis acatholicis, neutris, mixtis, iuxta can. 1374.*

91. *De conditione et statu scholarum confessionalium, praesertim elementarium, enucleate referatur: quomodo sustententur, a quot alumnis frequententur, qualique profectu. Et si scholae confessionales institui non potuerint, indicetur causa: et dicatur, an per varia opera- post-scholastica, hoc est oratoria festiva, Congregationes Marianas, scholas catechisticas, aliisque modis, cautum pro viribus sit praeservationi puerorum et puellarum.*

92. *De religiosis et piis laicorum associationibus; an adsint in dioecesi tertii Ordines saeculares, et confraternitates, illae praesertim Ssmi Sacramenti et Christianae doctrinae, aliaeque piaee uniones potissimum pro iuvenibus: quo numero et quo religionis profectu.*

93. *An hae associationes servent omnes praescripta: can. 690 de subiectione erga Ordinarium; can. 691 de administrationis modo.*

94. *An adsint inter catholicos associationes illae, quae sociales vocantur, agrorum, operariorum, mulierum in hunc vel alium caritativum finem, vel mutuuum subsidium; an asylae pro infantibus, patronatus pro iuvenibus, pro emigrantibus etc., circuli pro iuventute, laboratoria pro artificibus, vel pro puellis etc.: quo spiritu agantur: an directioni et moderationi Ordinarii et Apostolicae Sedis dociliter subsint: quatenus beneficia sive moralia sive temporalia praestent.*

95. *An cura sit ut qui hisce associationibus sive religiosis et piis, sive socialibus adscripti sunt, in fidei doctrina instituuntur et christianam vitam ducant.*

96. *An et qua diffusionem ephemerides vel diaria obscena, irreligiosa, modernistica vel liberalia dioecesim pervadant: an libri quoque huius generis diffusi sint; quid fiat ad tantum malum coercendum et quo fructu.*

97. *An massonicae sectae addicti, vel etiam massonicae tabernae in dioecesi habeantur: quanta et quali activitate operam adversus religionem moliantur; quid fiat ad occurrendum huic malo.*

98. *An socialismi societates habeantur: quot numero, quanti momenti et quali religionis noxa: et quid fiat ad hanc avertendam.*

99. *Utrum in exercitio iurium politicorum et civilium fideles catholici religionis bono et ecclesiae libertati pro viribus consulant.*

Cfr. I. Relationem.

ad 84. *Mores et vita christiana fidelium meliores facti sunt.*

Ad augendam vitam religiosam multa attribuunt piae uniones et sodalitates, praeprimis vigent uniones iuvenum (in 365 adscripti 13192) et puellarum (in 306 sectionibus 20000 sodales).

Etiam iuventus academica catholica est unita (2000).

Inter pias uniones in aedificatione vitae religiosae maxime elucent congregationes Marianae cum 25207 sodalibus.

Fideles frequentant susceptionem Ss. Eucharistiae, permulti habent praxim quotidianae communionis. Multi laici peragunt exercitia spiritualia.

Ad propagandam cremationem corporum socialistae condiderunt unionem nomine „Flamme”.

Quapropter institui confraternitatem pro mortuis sepeliendis nomine „Caritas Sterbefürsorge”.

Actio catholica in Archidioecesi instituta est.

Centrum operum caritativorum est unio sic dicta „Caritasverband für die Erzdiözese Wien“.

ad 89–91. *Quaestiones, quae scholam catholicam attinent, magno cum zelo inter fideles discutiuntur, quod praesertim associationes pro christiana educatione puerorum summa cum industria laborant.*

ad 96. *Inter associationes socialistarum periculossimae sunt sic dictae „Kinderfreunde”, „Freidenker” et „Flamme”.*

CAPUT XII.

Iudicium syntheticum Ordinarii circa dioecesis statum.

100. *Denique Ordinarius, omnibus in universum complexis, dicat, praesertim in prima sua relatione, quid actu sentiat de materiali et morali conditione dioecesis, quae spes melioris status affulgeat, quaenam maiora discrimina immineant.*

In sequentibus vero relationibus addat, quomodo et quo fructu ad effectum perduxerit monita et mandata, si quae S. Congregatio in sua responsione ad praecedentem relationem significaverit: et utrum progressus, regressus, an potius idem ferme persistens status in rebus fidei et morum haberi videatur in dioecesi: et quaenam de eo censeantur causae.

Anno elapso erant electiones deputatorum in Austria, quae – pro dolor – maiorem numerum factionis socialisticae relate ad priores electiones efficiebant. In urbe Viennensi habent socialistae maioritatem, quibus ex causis conditio Ecclesiae in Austria non est melior facta.

Viennae, 15. Martii 1928

+ Fr. G. Card. Piffl
Archiepiscopus Viennensis